

GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC PHẨM CHẤT CHÍNH TRỊ CHO HỌC VIÊN CẤP PHÂN ĐỘI Ở HỌC VIỆN HẢI QUÂN HIỆN NAY

NGỘ THỊ VÂN

Khoa CTĐ - CTCT, Học viện Hải quân

Ngày nhận bài: 18/02/2022; Ngày phản biện, biên tập và sửa chữa: 24/02/2022; Ngày duyệt đăng: 02/03/2022

ABSTRACT

Political quality is a decisive factor in the military's readiness to fight and win. The Naval Academy has the mission of "to be the higher education institution of the Vietnam People's Army; a place to train cadres and officers with higher education degrees to meet the human resource requirements for the Navy and Army". Educating students on political qualities to meet the goal of building a regular, elite, modern, and politically strong army is an important and regular task today.

Key words: Political quality, education of political quality, students of the Naval Academy.

Sức mạnh chiến đấu của quân đội là sức mạnh tổng hợp của nhiều nhân tố, trong đó bao gồm các yếu tố cơ bản như: quân số, cơ cấu tổ chức biên chế, phẩm chất chính trị (PCCT) của quân nhân, số lượng, chất lượng vũ khí trang bị kỹ thuật, trình độ khoa học và nghệ thuật quân sự... Trong các nhân tố đó, PCCT của quân nhân là yếu tố cơ bản, quyết định đến thắng lợi hay thất bại của chiến tranh.

Học viện Hải quân (HVHQ) là trung tâm giáo dục - đào tạo sĩ quan cấp phân đội, trình độ đại học cho Quân chủng Hải quân. Trong những năm qua, việc giáo dục PCCT cho các đối tượng học viên đã được coi trọng và đạt được nhiều kết quả đáng khích lệ, Học viện đã đào tạo ra những thế hệ sĩ quan Hải quân có bản lĩnh chính trị vững vàng, sẵn sàng nhận và hoàn thành tốt các nhiệm vụ được giao. Tuy nhiên, so với yêu cầu của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong thời kỳ mới, sự nghiệp xây dựng Quân chủng "Cách mạng, chính qui, tinh nhuệ, hiện đại", lấy xây dựng chính trị làm cơ sở để phát huy sức mạnh các nhân tố khác thì việc giáo dục PCCT cho học viên ở HVHQ vẫn còn có những bất cập. Nội dung, hình thức, phương pháp tiến hành một số hoạt động giáo dục chính trị còn thiếu linh hoạt; Việc quản lý, phát hiện, nắm diễn biến tư tưởng của bộ đội có lúc chưa sâu sát và thiếu toàn diện. Một bộ phận học viên có biểu hiện giác ngộ chính trị chưa cao, trung bình chủ nghĩa, thiếu yên tâm công tác, ngại học, ngại rèn, thậm chí vi phạm kỷ luật phải xử lý...

Để thực hiện thắng lợi nhiệm vụ "Lãnh đạo xây dựng Học viện vững mạnh về chính trị, làm cơ sở nâng cao sức mạnh tổng hợp, thực hiện thắng lợi nhiệm vụ GD-ĐT, NCKH và các nhiệm vụ khác được giao"(1), nâng cao chất lượng giáo dục phẩm chất chính trị cho học viên đào tạo sĩ quan cấp phân đội, trình độ đại học ở HVHQ hiện nay, cần tập trung thực hiện tốt một số giải pháp cơ bản sau:

Một là, nâng cao chất lượng dạy, học, nhất là chất lượng dạy, học các môn khoa học xã hội và nhân văn (KHXH&NV). Dạy học là hoạt động trung tâm xuyên suốt trong toàn bộ các hoạt động của Học viện, là con đường, biện pháp cơ bản, chủ đạo và có hiệu quả nhất để hình thành phát triển các phẩm chất nhân cách nói chung. PCCT cho học viên nói riêng. Trong hệ thống môn học ở trường đại học quân sự nói chung, HVHQ nói riêng các môn KHXH&NV có vai trò, vị trí và ưu thế đặc biệt, trực tiếp trang bị cho học viên hệ thống kiến thức về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối quan điểm của Đảng,

những kiến thức về xã hội; rèn luyện cho học viên những kỹ xảo, kỹ năng hoạt động xã hội; xây dựng cho học viên thế giới quan khoa học, niềm tin cộng sản chủ nghĩa và những phẩm chất nhân cách cần thiết khác của người sĩ quan trong quân đội cách mạng; phát triển trí tuệ, đặc biệt là phát triển tư duy độc lập sáng tạo cho học viên; chuẩn bị cho học viên sự vững vàng, sẵn sàng về mặt tâm lý..., đảm bảo cho họ huy động tốt nhất cả thể chất lẫn tinh thần hoàn thành tốt nhiệm vụ, chức trách theo mục tiêu đào tạo. Do vậy, nâng cao chất lượng dạy học nói chung, dạy học các môn KHXH&NV nói riêng là giải pháp cơ bản quan trọng hàng đầu để nâng cao chất lượng giáo dục PCCT cho học viên.

Hai là, đổi mới, nâng cao chất lượng giáo dục chính trị, tư tưởng ở các đơn vị quản lý học viên. Công tác giáo dục chính trị, tư tưởng ở các đơn vị quản lý học viên là một mặt hoạt động cơ bản trong quá trình giáo dục - đào tạo của HVHQ, đặt dưới sự lãnh đạo trực tiếp của các tổ chức đảng, do đội ngũ cán bộ chính trị các cấp chủ trì và trực tiếp tổ chức thực hiện. Công tác giáo dục chính trị, tư tưởng giữ vai trò đặc biệt quan trọng trong toàn bộ quá trình xây dựng các phẩm chất nhân cách người quân nhân cách mạng, xây dựng bản chất giai cấp công nhân, nhân tố chính trị tinh thần cho đơn vị. Vì vậy, đổi mới và nâng cao chất lượng giáo dục chính trị, tư tưởng là một nội dung quan trọng để bồi dưỡng, rèn luyện nâng cao PCCT cho học viên.

Ba là, tích cực hoá quá trình tự giáo dục, tự rèn luyện của học viên. Học viên vừa là khách thể vừa là chủ thể của quá trình giáo

đục nói chung, quá trình giáo dục PCCT nói riêng. Sự hình thành, phát triển nhân cách của mỗi học viên là kết quả của sự thống nhất giữa điều kiện khách quan của quá trình giáo dục và vai trò chủ quan của họ với tư cách là chủ thể có ý thức của quá trình giáo dục. Trong mỗi quan hệ đó, tự giáo dục của học viên có vị trí hết sức quan trọng, trực tiếp quyết định sự hình thành và phát triển phẩm chất nhân cách của cá nhân. Chỉ thông qua tự giáo dục, tự rèn luyện tích cực và tự giác thì những giá trị PCCT với tư cách là nhu cầu khách quan mới được chuyên hoá thành những phẩm chất của cá nhân mỗi học viên.

Bốn là, phát huy sức mạnh tổng hợp của các lực lượng trong quá trình giáo dục phẩm chất chính trị cho học viên. Tham gia vào quá trình giáo dục - đào tạo ở HVHQ bao gồm nhiều lực lượng, nhiều cơ quan, đơn vị, nhiều bộ phận khác nhau. Mỗi cơ quan, đơn vị, mỗi bộ phận có vị trí, vai trò, chức năng, nhiệm vụ riêng nhưng có mối quan hệ chặt chẽ, tác động hỗ trợ lẫn nhau tạo thành một chỉnh thể thống nhất hướng tới mục đích chung là nâng cao chất lượng giáo dục theo mục tiêu đào tạo, trong đó có việc nâng cao chất lượng giáo dục PCCT cho học viên. Do vậy, phát huy sức mạnh của các lực lượng giáo dục là vấn đề mang tính nguyên tắc và có ý nghĩa đặc biệt quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giáo dục - đào tạo nói chung và quá trình giáo dục PCCT cho học viên nói riêng.

Năm là, Xây dựng môi trường sư phạm quân sự trong Học viện. Môi trường và con người luôn có mối quan hệ biện chứng tác động qua lại lẫn nhau, trong đó con người vừa là sản phẩm của môi trường, của các hoàn cảnh và quan hệ xã hội vừa là chủ thể năng động, tích cực cải tạo hoàn cảnh và cải tạo chính bản thân mình. Môi trường sư phạm quân sự là một bộ phận của môi trường trong đơn vị tác động sâu sắc và toàn diện đến đời sống và hoạt động của người học viên đặc biệt là đối với việc giữ gìn và phát triển PCCT tinh thần, đạo đức cách mạng và các giá trị truyền thống tốt đẹp của đơn vị, của quân đội.

PCCT của học viên ở HVHQ là phẩm chất xã hội cơ bản, chủ đạo trong hệ thống các phẩm chất nhân cách, phản ánh chất lượng và giá trị của người học viên về mặt giác ngộ giai cấp, giác ngộ dân tộc, hình thành trong quá trình dạy học, giáo dục, rèn luyện và tham gia các quan hệ xã hội của người học viên. Để thực hiện tốt mục tiêu yêu cầu đào tạo, cung cấp đội ngũ cán bộ thực sự tiêu biểu về PCCT, những người cán bộ ngành giới về chuyên môn, vững vàng về tư tưởng trong các đơn vị tàu Hải quân, đáp ứng yêu cầu xây dựng quân đội, Quân chủng vững mạnh về chính trị làm cơ sở để phát huy sức mạnh tổng hợp của các nhân tố khác, thì vấn đề nâng cao chất lượng giáo dục PCCT cho học viên ở HVHQ hiện nay là vấn đề cấp bách đặt ra. Để nâng cao chất lượng giáo dục PCCT cho học viên cần tiến hành đồng bộ nhiều giải pháp, các giải pháp trên chỉ là những giải pháp cơ bản nhất, có mối quan hệ thống nhất, tác động qua lại, bổ sung chế ước lẫn nhau. Vì vậy, trong quá trình giáo dục PCCT cho học viên cần vận dụng linh hoạt, đồng bộ các giải pháp tránh đề cao, tuyệt đối hoá hoặc coi nhẹ bất kỳ giải pháp nào; tuy nhiên vị trí, vai trò của các giải pháp không ngang bằng nhau, trong đó giải pháp thứ nhất giữ vai trò chủ đạo, xuyên suốt.

Chú thích:

(1) Văn kiện Đại hội Đại biểu Đảng bộ lần thứ XX nhiệm kỳ 2020-2025 (2020), Học viện Hải quân.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Trần Danh Bích (chủ nhiệm) (2004), Nâng cao bản lĩnh chính trị năng lực hoạt động thực tiễn của cán bộ chủ trì CTĐ, CTCT ở đơn vị cơ sở, Đề tài cấp Bộ, Hà Nội.
2. Tổng cục Chính trị (2008), Học thuyết Mác - Lênin về chiến tranh và quân đội, Nxb quân đội nhân dân, Hà Nội.
3. Văn kiện Đại hội Đại biểu Đảng bộ lần thứ XX nhiệm kỳ 2020-2025 (2020), Học viện Hải quân.

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG...

(Tiếp theo trang 30)

Từ đặc trưng trên, đề đảm bảo giữ vững và nâng cao CLĐT ở ĐHQS, cần giải quyết tốt hai vấn đề sau:

- Phải đảm bảo chất lượng của việc xây dựng mục tiêu đào tạo cán bộ quân đội trong giai đoạn hiện nay. Mục tiêu đó phải đáp ứng được những yêu cầu cơ bản: thích đáng, hợp lý, chính xác, khả thi, có thể quan sát, đo lường được.

- Phải huy động toàn bộ các lực lượng sư phạm, các điều kiện nguồn lực của nhà trường vào việc thực hiện tốt mục tiêu đào tạo đã xác định.

Thứ tư, chất lượng đào tạo cán bộ quân đội ở các trường ĐHQS phải được thể hiện qua sự biến đổi về chất của học viên sau QTĐT. Đồng thời, QTĐT đó phải thật sự có ý nghĩa xã hội, có ý nghĩa kinh tế, đáng để Nhà nước, quân đội đầu tư sức lực, tiền của

Dấu hiệu này đòi hỏi phải xem xét tới mức độ trưởng thành về nhân cách của học viên sau QTĐT. Đây chính là “đầu ra” của QTĐT. Mức độ phát triển nhân cách của học viên sau một QTĐT là thước đo tập trung, là biểu hiện cao nhất của CLĐT, vì đó chính là “sản phẩm” của QTĐT. Do đó, khi đánh giá CLĐT, phải xem xét sự phát triển cả về kiến thức, kỹ năng, thái độ của học viên sau QTĐT. Đồng thời, phải tính đến sự phát triển đó có ảnh hưởng như thế nào đối với khả năng thực hiện nhiệm vụ, khả năng phát triển của người cán bộ trong thực tiễn hoạt động nghề nghiệp quân sự với chức trách được giao. Điều này cho thấy, việc đánh giá CLĐT không chỉ đơn thuần dựa vào kết quả học tập - rèn luyện của học viên trong quá trình học tập tại trường, mà cần chú trọng tới mức độ đảm đương nhiệm vụ thực tế của người cán bộ mới, cũng như khả năng phát triển của đội ngũ này trong thực tiễn nghề nghiệp quân sự hiện nay. Mặt khác, xem xét CLĐT cán bộ ở ĐHQS hiện nay còn phải xét cả tính mục đích, ý nghĩa xã hội cũng như ý nghĩa kinh tế của QTĐT đó. Vì vậy, chúng ta cần đề cao giá trị xã hội của việc đào tạo cán bộ quân đội và cũng cần tính đến giá trị kinh tế, hiệu quả kinh tế mà QTĐT đó đem lại. Từ đó, luận chứng khoa học cho việc đầu tư tài chính, sức lực của Đảng, Nhà nước, quân đội cho công tác đào tạo đội ngũ cán bộ quân đội hiện nay.

Từ cách tiếp cận CLĐT ở ĐHQS hiện nay trên bốn dấu hiệu cơ bản đó, chúng tôi cho rằng chất lượng đào tạo ĐHQS là phạm trù dùng để chi tổng hoà chất lượng của các yếu tố, các hoạt động cấu thành toàn bộ QTĐT. Được biểu hiện tập trung ở chất lượng sản phẩm của QTĐT, đó là sự trưởng thành về nhân cách của học viên cả về kiến thức, kỹ năng, thái độ sau QTĐT, đáp ứng được các yêu cầu về tiêu chuẩn người cán bộ quân đội trong giai đoạn hiện nay.

Quan niệm này vừa đảm bảo chi rõ tính tổng thể của QTĐT ở ĐHQS, vừa chỉ ra được những mặt, những thuộc tính căn bản chủ yếu cấu thành và tác động đến chất lượng của toàn bộ QTĐT ở ĐHQS hiện nay. Đồng thời, đây cũng là cơ sở cho việc xác định hệ tiêu chí để đánh giá, kiểm định và nâng cao CLĐT đội ngũ cán bộ quân đội hiện nay.

vì sự nghiệp phát triển
GIÁO DỤC